



**Informacja  
jakościowa i ilościowa  
dotycząca szacowania kapitału wewnętrznego  
Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu  
według stanu na dzień 31.12.2017 roku**

## **SPIS TREŚCI**

I	WSTĘP	3
II	INFORMACJE OGÓLNE O BANKU	3
III	CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	5
IV	ZAKRES STOSOWANIA	6
V	FUNDUSZE WŁASNE BANKU	6
VI	WYMOGI KAPITAŁOWE	9
VII	EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA	12
VIII	BUFORY KAPITAŁOWE	13
IX	WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO	13
X	KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	13
XI	AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ	21
XII	KORZYSTANIE Z ECAI	22
XIII	EKSPOZYCJA NA RYZYKO RYNKOWE	22
XIV	RYZYKO OPERACYJNE	22
XV	EKSPOZYCJA W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM	24
XVI	EKSPOZYCJE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM	25
XVII	EKSPOZYCJA NA POZYCJE SEKURYTYZACYJNE	26
XVIII	POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ	26
XIX	DŹWIGNIA FINANSOWA	28
XX	STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO	29
XXI	STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO	29
XXII	STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO	31
XXIII	STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO	32

## **I. Wstęp**

1. Niniejszy dokument stanowi wykonanie postanowień Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) oraz Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu.
2. Bank dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji zawartych w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Informacja jakościowa i ilościowa dotycząca szacowania kapitału wewnętrznego Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu” według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku.
3. Wszelkie dane liczbowe zostały podane w tysiącach złotych.
4. Bank w zakresie ujawnianych informacji nie uznał informacji za nieistotne, zastrzeżone lub poufne, od ujawniania których by odstąpił.
5. Niniejszy dokument dostępny jest w Centrali Banku w Nowym Sączu ul. Al. Batorego 78 oraz na stronie internetowej [www.bsnowysacz.pl](http://www.bsnowysacz.pl).

## **II. Informacje ogólne o Banku**

1. Bank Spółdzielczy działa pod nazwą Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu, ma siedzibę w Nowym Sączu przy Al. Stefana Batorego 78, zarejestrowany jest w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000096637, REGON 000499525, NIP 7340029667.
2. Bank funkcjonuje w ramach Zrzeszenia Banku BPS. Od 31.12.2015r. Bank funkcjonuje w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (IPS). Celem systemu jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika. Przedmiotem działalności Systemu Ochrony Zrzeszenia jest także realizowanie audytu wewnętrznego wobec członków oraz monitorowanie, szacowanie i kontrola ryzyka działalności członków Spółdzielni.
3. Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym, Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.
4. Podstawą prawną prowadzonej przez Bank działalności są:
  - 1) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo Bankowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 1876 z późn. zm.),
  - 2) Ustawa z dnia 16 września 1982r. Prawo Spółdzielcze (Dz.U. z 2017 r. poz. 1560 z późn. zm.),
  - 3) Ustawa z dnia 07 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (Dz.U. z 2018 r. poz.613),
  - 4) Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych Uchwałą nr 218/2014 Komisji Nadzoru Finansowego,
  - 5) Statut Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu.
5. Organem zarządzającym Bankiem jest Zarząd Banku. Zarząd powołuje Rada Nadzorcza natomiast Radę Nadzorczą Zebranie Przedstawicieli Banku.

Skład Zarządu:

Barbara Sztaba-Walawska - Prezes Zarządu

Maria Twardowska - Wiceprezes Zarządu

Urszula Kurzeja – Wiceprezes Zarządu

Skład Rady Nadzorczej wg stanu na 31.12.2017r.:

Andrzej Woda - Przewodniczący

Stanisław Bogdański - Z-ca Przewodniczącego

Helena Kudlik - Sekretarz

Izabela Długopolska

Józef Głód

Rafał Jabłoński

Marian Krawczyk

Józef Mółka

Barbara Pierzchała

Maria Stopka

6. Bank nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Terenem działania Banku zgodnie ze Statutem jest województwo małopolskie.
7. W 2017r. Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej, poprzez następującą sieć placówek:
  - 1) na terenie miasta Nowy Sącz:
    - a) Centrala Banku w Nowym Sączu, Al. Stefana Batorego 78,
    - b) Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. Paderewskiego 66,
    - c) Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. I Brygady 6,
    - d) Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. Lwowska 104A,
    - e) Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. Batalionów Chłopskich 31,
  - 2) na terenie Gminy Gródek nad Dunajcem:
    - f) Oddział w Gródku nad Dunajcem, Gródek n/D 100,
    - g) Punkt Obsługi Klienta, Rożnów.
  - 3) na terenie Gminy Nawojowa:
    - h) Oddział w Nawojowej, ul. Krynicka 45,
  - 4) na terenie Gminy Łabowa:
    - i) Oddział w Łabowej, Łabowa 37,
  - 5) na terenie Gminy Chelmec:
    - j) Punkt Obsługi Klienta, Nowy Sącz ul. Krakowska 91,
    - k) Punkt Obsługi Klienta, Wielogłowy,
  - 6) na terenie Gminy Kamionka:
    - l) Punkt Obsługi Klienta, Kamionka Wielka 739,Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej.
8. Aktywa netto Banku wg stanu na 31.12.2017r. wyniosły 302.041,20 tys.zł. Przychody bilansowe wyniosły 11.698,15 tys.zł., koszty 10.353,16 tys.zł., dochód wykazany w sprawozdaniu finansowym 915,44 tys.zł., zysk przed opodatkowaniem 1.344,99 tys.zł., podatek dochodowy 429,55 tys.zł.

Stopa zwrotu obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej na dzień 31.12.2017r. wynosiła 0,3031%.

Bank otrzymał wsparcie finansowe pochodzącego ze środków publicznych, w szczególności na podstawie Ustawy z dn. 12.02.2009r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz.U. z 2014r. poz. 158) w wysokości 272,43 tys.zł.

9. Łączna kwota niedoborów kapitału we wszystkich podmiotach zależnych oraz imienna lista tych podmiotów, przy czym niedobór kapitału jest rozumiany jako różnica między faktycznymi funduszami własnymi i minimalnym wymogiem kapitałowym - w Banku nie występują takie podmioty.
10. Bank na 31.12.2017 r. zatrudniał 69 osób na 67,59 etatach.

### **III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia**

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku prowadzone jest na podstawie pisemnych strategii i procedur. Głównym dokumentem regulującym funkcjonowanie sformalizowanego systemu zarządzania ryzykiem w Banku jest „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu” zatwierdzona przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu na lata 2017-2019” i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji.
2. Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka regulują zatwierdzone przez Zarząd Banku szczegółowe instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank zidentyfikował.
3. Ponadto dla szczegółowego określenia zasad i celów, jakie przyjmuje Bank w procesie zarządzania ryzykiem wprowadzono Założenia do planu ekonomiczno - finansowego wraz z politykami zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu.
4. Strategia zarządzania ryzykiem oraz założenia polityk w zakresie zarządzania poszczególnymi ryzykami podlegają akceptacji przez Radę Nadzorczą.
5. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera: istotę i cel zarządzania ryzykiem w Banku, rolę organów nadzorczych i pracowników w procesie zarządzania ryzykiem, zasady zarządzania ryzykiem, zadania priorytetowe w zakresie zarządzania ryzykiem, zawarte w Strategiach szczegółowych (Politykach długoterminowych), stanowiących załączniki do niniejszej Strategii oraz zasady kontroli wewnętrznej i audytu.
6. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponieść. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych.
7. Informacja ujawniana zgodnie z art. 435. ust. 1 lit. a - d Rozporządzenia, dotycząca strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarta jest w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.
8. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez

- art. 453 ust.1 lit. e Rozporządzenia zawarte jest w Załączniku nr 2 do niniejszego dokumentu.
9. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. Lit. f., przedstawiająca projekcję wskaźników akceptowalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 3 do niniejszego dokumentu.
10. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:
- 1) Organem zarządzającym Bankiem jest Zarząd Banku. Zarząd powołuje Radę Nadzorczą zgodnie z Regulaminem działania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu.
  - 2) Rada Nadzorczą jest powoływana przez Zebranie Przedstawicieli Banku.
  - 3) Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną wstępną i bieżącą w zakresie wiedzy, umiejętności, doświadczenia i reputacji, odpowiedniego do pełnionych funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękami należytego wykonania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnionych funkcji. Ocena uwzględnia charakter, skalę i stopień złożoności działalności Banku, jak również obowiązki związane z danym stanowiskiem.
  - 4) Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2017 rok oceną spełniają wymagania art. 22a ustawy Prawo bankowe.
  - 5) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej Komitetu ds. ryzyka.
  - 6) W Banku funkcjonuje system informacji zarządczej określający przepływ informacji na temat ryzyka, który kierowany jest do Zarządu, Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu Banku. System jest sformalizowany i objęty „Instrukcją Zasady sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu” definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka zidentyfikowane przez Bank. Informacje zawarte w sprawozdaniach wewnętrznych umożliwiają rzetelną ocenę ekspozycji na ryzyko. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

#### **IV. Zakres stosowania – art. 436 Rozporządzenia**

Nie dotyczy. Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

#### **V. Fundusze własne Banku – art. 437 Rozporządzenia**

Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 492 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz zgodnie z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającemu wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (załącznik nr 6 do Rozporządzenia nr 1423/2013). Informacje na temat funduszy własnych w okresie przejściowym na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały przedstawione w Załączniku nr 4 do niniejszego dokumentu.

Fundusze własne Banku to:

1. Kapitał TIER I;
2. Kapitał TIER II.

Kapitał TIER I Banku obejmuje:

1. kapitał podstawowy TIER I, na który składają się:
  - 1) wpłacony fundusz udziałowy, który stanowi w Banku „prawo nabyte” i jest amortyzowany zgodnie z pismem KNF z dnia 3 grudnia 2013r. znak: DBS/DBS\_W5/7177/16/52/2013. Do czasu wprowadzenia odpowiednich zmian do Statutu Banku, Bank Spółdzielczy w Nowym Sączu wykazuje opłacony fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:
    - a) podstawę obliczeń stanowiła kwota udziałów opłaconych przez udziałowców Banku według stanu na 31 grudnia 2011r.;
    - b) kwota, o której mowa w ppkt a), pomniejszona została o wszelkie wypłaty i wyśięgowania udziałów, które były wpłacone do 31 grudnia 2011 r.;
    - c) każdego roku, począwszy od początku 2014 r., kwota ustalona zgodnie z ppkt a) oraz ppkt b) jest amortyzowana odpowiednio: 20% w 2014 r., po 10% od 2015 r. do 2021 r, oraz jednorazowo 10% w dniu 01.01.2022 r., co jest zgodne z pismem KNF z dnia 3 grudnia 2013 r. znak: DBS/DBS\_W5/7177/16/52/2013;
    - d) Bank do umniejszania w/w składnika kapitałów stosuje amortyzację roczną;
  - 2) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone przez Bank zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody właściwego organu;
  - 3) fundusz zasobowy i kapitał rezerwowy;
  - 4) fundusze ogólnego ryzyka bankowego;
  - 5) skumulowane inne całkowite dochody, w skład których wchodzi fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych oraz fundusz z aktualizacji aktywów finansowych przeznaczonych do sprzedaży;
2. pomniejszenia kapitału podstawowego TIER I – korekty regulacyjne:
  - 1) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania i strata roku bieżącego – w przypadku wystąpienia;
  - 2) wartości niematerialne i prawne - zgodnie z art. 171a ustawy Prawo bankowe;
  - 3) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności – w przypadku wystąpienia;
  - 4) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitału podstawowego TIER I (krzyżowe powiązania kapitałowe), uznane przez właściwy organ za mające na celu sztuczne zawyżenie funduszy własnych instytucji – w przypadku wystąpienia;
  - 5) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym TIER I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji – w przypadku wystąpienia;
  - 6) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym TIER I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji – w przypadku wystąpienia;
  - 7) inne korekty kapitału podstawowego TIER I - w przypadku wystąpienia.

3. kapitał dodatkowy TIER I, który stanowi kwota kwalifikujących się pozycji, które podlegają wycofaniu z kapitału dodatkowego TIER I.
4. pomniejszenia kapitału dodatkowego TIER I – korekty regulacyjne;
  - 1) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitału dodatkowego TIER I (krzyżowe powiązania kapitałowe), uznane przez właściwy organ za mające na celu sztuczne zawyżenie funduszy własnych instytucji – w przypadku wystąpienia;
  - 2) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym TIER I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji – w przypadku wystąpienia;
  - 3) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym TIER I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji – w przypadku wystąpienia.

Kapitał TIER II Banku obejmuje:

1. instrumenty kapitałowe nie spełniające warunków określonych dla instrumentów kapitału Tier I oraz pożyczki podporządkowane;
2. korekty z tytułu ryzyka kredytowego w postaci utworzonej do dnia 31 grudnia 2011 r. rezerwy na ryzyko ogólne;
3. pomniejszenia kapitału TIER II:
  - 1) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe TIER II (krzyżowe powiązania kapitałowe), uznane przez właściwy organ za mające na celu sztuczne zawyżenie funduszy własnych instytucji – w przypadku wystąpienia;
  - 2) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale TIER II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji – w przypadku wystąpienia;
  - 3) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale TIER II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji – w przypadku wystąpienia.

Ujawnienia kapitałów Banku sporządzono zgodnie z: Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r., Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) Nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. oraz Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) Nr 241/2014 z dnia 7 stycznia 2014.

*Tabela 1. Struktura funduszy własnych Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.*

Lp.	Rodzaje kapitału	Opis kapitału	Stan na 31.12.2017 r. (w tys.zł.)
<b>I. Kapitał Tier I</b>			
1. Kapitał podstawowy Tier I			
1.	Fundusze rezerwowe	Fundusz zasobowy i fundusz rezerwowy tworzone zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu	21.211,21
2.	Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	Fundusz ogólnego ryzyka bankowego tworzony zgodnie z ustawą Prawo Bankowe, statutem Banku oraz dyrektywą 86/635/EWG art. 38.	720,00
3.	Skumulowane inne całkowite dochody	Fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych.	564,57
4.	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3 CRR	Fundusz udziałowy wpłacony przez członków Banku zgodnie ze statutem został uznany za prawo nabyte przeznaczone do	468,85



	przeznaczona do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	wycofania z kapitału podstawowego Tier I.	
<b>2. Pozycje pomniejszające kapitał podstawowy Tier I</b>			
5.	Wartości niematerialne i prawne	Zgodnie z bilansem.	(-) 158,54
6.	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468 CRR.	(-) 178,19
<b>3. Kapitał dodatkowy Tier I</b>			<b>0,00</b>
<b>Suma kapitału Tier I</b>			<b>22.627,90</b>
<b>II. Kapitał Tier II</b>			<b>0,00</b>
<b>SUMA FUNDUSZY WŁASNYCH</b>			<b>22.627,90</b>
<b>Współczynnik kapitału podstawowego Tier I</b>			<b>22,87%</b>
<b>Łączny współczynnik kapitałowy</b>			<b>22,87%</b>

## **VI. Wymogi kapitałowe - art. 438 Rozporządzenia**

### **1. Opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych zadań.**

- 1) Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego stanowi integralną część systemu zarządzania Bankiem oraz podejmowania decyzji o charakterze zarządczym z uwzględnieniem strategii Banku, polityki zarządzania kapitałem oraz planów kapitałowych. W ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, Bank dąży do sprecyzowania czy posiadany kapitał jest odpowiedni do skali ponoszonego ryzyka, dokonując na bieżąco identyfikacji i oceny ponoszonego ryzyka.
- 2) Procedurą regulującą ocenę adekwatności kapitału i sposób wyznaczania wymów kapitałowych jest Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu.
- 3) Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku.
- 4) W rachunku kapitału wewnętrznego zostają uwzględnione ryzyka istotne, związane ze skalą i rodzajem prowadzonej działalności.
- 5) Istotność ryzyk, ich występowanie i wpływ na wynik finansowy bada się w ramach zarządczego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych.
- 6) W Banku stosowane są równoległe dwa kryteria istotności ryzyk:
  - a) ilościowe – liczone jako udział wymogów kapitałowych, z tytułu danego rodzaju ryzyka w funduszach własnych. Jako istotne określa się ryzyko, na które Bank tworzy wymogi kapitałowe na poziomie wyższym niż 2% funduszy własnych Banku,
  - b) jakościowe – analizowane niezależnie od kryterium ilościowego w przypadku pozostałych ryzyk, które nie powodują wymiernych strat dla Banku, nie wymagają tworzenia wymogów kapitałowych, a wymienione są w Metodocyce BION oraz Dyrektywie UE oraz - Bank uznaje ww. ryzyka za istotne na podstawie przyjętej strategii, skali i złożoności działalności.
- 7) Rezultatem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest ustalenie całkowitego wymaganego poziomu kapitału na pokrycie wszystkich istotnych rodzajów ryzyka i jego jakościowa ocena.
- 8) Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego obejmuje w szczególności:
  - a) pisemne zasady polityki oraz procedury identyfikowania, pomiaru i raportowania ryzyka w działalności Banku,

- b) proces ustalania (alokacji) kapitału w zależności od poziomu ryzyka w Banku (opisujący przekształcanie miar ryzyka w ujęciu ilościowym ryzyka w wymogi kapitałowe) – wyznaczenie wielkości kapitału wewnętrznego,
  - c) proces ustalania celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej (docelowy poziom kapitału),
  - d) system kontroli wewnętrznej w obszarze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.
- 9) Na podstawie obowiązujących kryteriów uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne (kryteria ilościowe i jakościowe) zweryfikowano rodzaje ryzyk, które poprzednio poddawano analizie w procesie wyznaczania wymogów wewnętrznych. W wyniku przeglądu, w Instrukcji Oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu uwzględnia się następujące rodzaje ryzyka wynikające z Rozporządzenia i Dyrektywy UE: ryzyko kredytowe, ryzyko koncentracji dużych ekspozycji, ryzyko koncentracji znacznych pakietów akcji poza sektorem finansowym, ryzyko walutowe, ryzyko operacyjne, ryzyko płynności i finansowania, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, ryzyko braku zgodności, ryzyko biznesowe, ryzyko kapitałowe (ryzyko niewypłacalności).
- 10) Poddano analizie również ryzyka trudno mierzalne, ich wpływ na sytuację Banku i stwierdzono, że ryzyka te nie są istotne w działalności Banku lub wyrażają się poprzez wzrost ryzyk mierzalnych. Ryzyka trudno mierzalne poddane weryfikacji to:
- a) ryzyka badane w ramach ryzyka biznesowego - ryzyko cyklu koniunkturalnego, ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko zmian warunków makroekonomicznych.
  - b) pozostałe ryzyka trudno mierzalne - ryzyko prawne, ryzyko utraty reputacji, ryzyko transferowe, ryzyko modeli.
- 11) Weryfikację ryzyk uznawanych dotąd za nieistotne przeprowadzono również w oparciu o metodę oceny ryzyk, stanowiącą Załącznik Nr 4 do Instrukcji Oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu. Z przeprowadzonej weryfikacji wynika, że ryzyka dotąd uznawane przez Bank jako nieistotne nadal pozostają nieistotne, w związku z tym proponuje się je ponownie zbadać w następnym roku podczas kolejnego przeglądu procedury ICAAP. W przypadku, kiedy w ciągu 2018 roku na podstawie sporządzanych analiz wystąpią przesłanki do tego, aby katalog ryzyk istotnych uległ rozszerzeniu - w odpowiednich procedurach uwzględnione zostaną stosowne zmiany.
- 12) Po określeniu wymogu kapitałowego, zgodnie z zapisami Rozporządzenia, Bank szacuje czy wymóg ten jest w pełni adekwatny do poziomu ponoszonego ryzyka. Następnie dokonywany jest pomiar kapitału wewnętrznego dla ryzyk uznanych za istotne, lecz nieuwzględnionych w minimalnym wymogu kapitałowym jako dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy. Bank zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka na podstawie pisemnych procedur określających zasady identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli odnoszących się do poszczególnych ryzyk.
- 13) Zarządzanie ryzykami, które nie zostały uznane za istotne, może odbywać się na podstawie wspólnych procedur i regulacji wewnętrznych obejmujących grupy ryzyk charakteryzujące się podobnymi cechami.
- 14) Podsumowując wykonany przegląd Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu należy stwierdzić, że jej założenia są dostosowane do skali, złożoności i profilu działalności Banku. Zapisy projektu Instrukcji są adekwatne do założeń zawartych we wszystkich regulacjach określających występujące w Banku ryzyka.

15) Ocena adekwatności kapitałowej Banku przeprowadzona na koniec 2017 roku wskazuje na wysoki poziom adekwatności, wyrażający się poprzez znaczną nadwyżkę posiadanych funduszy własnych w stosunku do obliczonej wartości kapitału wewnętrznego.

**2. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE.**

Nie dotyczy.

**3. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112.**

Bank stosuje metodę standardową do obliczania wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe. Zgodnie z art. 74 Rozporządzenia UE, Bank stosując metodę standardową zalicza ekspozycje do jednej z klas, wymienionych w Rozporządzeniu UE którym przypisane są odpowiednie wagi ryzyka. Zestawienie aktywów oraz przypisanych im wag ryzyka dla klas ekspozycji występujących w Banku zawiera załącznik do Instrukcji Oceny adekwatności kapitałowej. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego jest obliczany w zakresie portfela bankowego, w cyklach miesięcznych na koniec okresu sprawozdawczego, przy zastosowaniu metody standardowej. Łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego oblicza się jako sumę aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem (AwR), pomnożonych przez współczynnik 8%.

*Tabela nr 2. Wymogi kapitałowe na dzień 31.12.2017 roku (w tys. zł.)*

Lp.	Kategorie ekspozycji określone w art. 112 Rozporządzenia	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,-
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	550,-
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0,-
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,-
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,-
6.	Ekspozycje wobec instytucji	35,-
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	850,-
8.	Ekspozycje detaliczne	2 370,-
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	2 216,-
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	50,-
11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,-
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,-
13.	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,-

**Informacja jakościowa i ilościowa dotycząca szacowania kapitału wewnętrznego na 31.12.2017r.**

14.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,-
15.	Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,-
16.	Ekspozycje kapitałowe	200,-
17.	Inne pozycje	460,-
<b>RAZEM – wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego</b>		<b>6 731,-</b>

**4. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c)**

Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego metodą podstawową. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego stanowi pomnożone przez 12,5 - 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli pozycja walutowa całkowita przewyższa 2% funduszy własnych Banku. Wymóg kapitałowy wynosi zero, jeżeli pozycja walutowa całkowita nie przewyższa 2% funduszy własnych.

Na dzień 31.12.2017 r. Bank nie utworzył wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

**5. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne**

Bank wylicza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego BIA. Wskaźnik stanowi pomnożoną przez 15% średnią za okres trzech lat obrotowych wyników wyliczanych jako suma następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:

- 1) odsetki należne i podobne przychody,
- 2) odsetki do zapłaty i podobne opłaty,
- 3) przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/ zmiennej stopie dochodu,
- 4) należności z tytułu prowizji/opłat,
- 5) koszty z tytułu prowizji/opłat,
- 6) zysk netto lub strata netto z operacji finansowych,
- 7) pozostałe przychody operacyjne.

W wyliczeniach średniej nie uwzględnia się wskaźnika, który jest ujemny bądź równy zero.

Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na dzień 31.12.2017 roku wynosił 1.183,88 tys.zł.

**6. Zestawienie wymogów kapitałowych na wszystkie zidentyfikowane ryzyka w działalności Banku**

*Tabela 3. Zestawienie wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2017 roku.*

Lp.	Rodzaj ryzyka	Łączny kapitał na zabezpieczenie ryzyka (tys.zł.)	Alokacja kapitału - wymogi minimalne (tys.zł.)	Alokacja kapitału - wymogi dodatkowe (tys.zł.)
1.	Ryzyko kredytowe	6 731,08	6 731,08	X
2.	Ryzyko z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej	0,00	0,00	x
3.	Ryzyko walutowe	0,00	0,00	X
4.	Ryzyko operacyjne	1 183,88	1 183,88	X
5.	<b>Minimalne wymogi kapitałowe</b>	<b>7 914,96</b>	<b>7 914,96</b>	<b>X</b>

*Informacja jakościowa i ilościowa dotycząca szacowania kapitału wewnętrznego na 31.12.2017r.*

6.	Ryzyko koncentracji zaangażowań w sektor gospodarki	0,00	X	0,00
7.	Ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	0,00	X	0,00
8.	Ryzyko płynności	0,00	X	0,00
9.	Ryzyko stopy procentowej	0,00	X	0,00
10.	Pozostałe ryzyka ( w tym ryzyko biznesowe)	0,00	X	0,00
11.	<b>Dodatkowe wymogi kapitałowe</b>	<b>0,00</b>	<b>X</b>	<b>0,00</b>
12.	<b>Kapitał wewnętrzny ( łączna wartość oszacowanych wymogów kapitałowych)</b>	<b>7 914,96</b>	<b>7 914,96</b>	<b>0,00</b>
13.	<b>Łączny współczynnik kapitałowy</b>	<b>22,87%</b>		

**VII. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia**

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

**VIII. Bufory kapitałowe**

Nie dotyczy. W 2017 roku nie obowiązywał bufor antycykliczny.

**IX. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego – art. 441 Rozporządzenia**

Nie dotyczy. Bank nie jest bankiem istotnym systemowo.

**X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442 Rozporządzenia**

Bank ujawnia następujące informacje dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe:

**1. Definicję pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości.**

Pozycje przeterminowane rozumiane są jako należności z niespłaconą w określonych w umowie terminach kwotą odsetek lub rat kapitałowych. Definicja ta stosowana jest dla celów wyznaczania wymogów kapitałowych na ryzyko kredytowe. Ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni.

Należności z rozpoznaną utratą jakości to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy zagrożonych. Bank kwalifikuje należności do kategorii zagrożone (są to należności w kategorii ryzyka: „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”) zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. (Dz.U. 2015.2066 z późniejszymi zmianami) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Rezerwy na należności zagrożone o różnej klasie ryzyka oraz kredyty detaliczne i kredyty pod obserwacją tworzone są w Banku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. (Dz.U. 2015.2066 z późniejszymi zmianami) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

## **2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.**

Bank dokonuje korekt z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego na podstawie polityki kredytowej Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu oraz Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych.

Podstawą do utworzenia rezerwy celowej jest prawidłowo dokonana ocena ryzyka, klasyfikacja ekspozycji kredytowej oraz ustalenie wartości zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia rezerwy. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka biorąc pod uwagę kryterium terminowości (terminowość spłaty kapitału lub odsetek) oraz kryterium ekonomiczne (oceniając sytuację ekonomiczno-finansową klienta) dłużnika lub tylko kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek.

Rezerwy celowe są tworzone, aktualizowane co do wysokości oraz rozwiązywane:

- 1) z uwzględnieniem kryterium terminowości – najpóźniej w ostatnim dniu każdego miesiąca,
- 2) z uwzględnieniem kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej – najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń.

Rezerwy celowe rozwiązuje się po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia. Ekspozycje kredytowe stanowiące należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne odpisuje się w ciężar utworzonych na nie rezerw celowych.

W związku ze zmianami Ustawy o rachunkowości kategoria „odsetki zastrzeżone” została zlikwidowana. Obecnie wszystkie odsetki od należności kredytowych ujmowane są w rachunku zysków i strat. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. (Dz.U.2015.2066 z późniejszymi zmianami) w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków i zmianą z dnia 12 października 2017r. Bank tworzy odpis aktualizacyjny na odsetki od należności kredytowych. Wysokość odpisu tworzona jest zgodnie z ww. Rozporządzeniem.

## **3. Całkowitą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji.**

*Tabela 4. Zestawienie według kategorii ekspozycji na dzień 31.12.2017 roku oraz wartość średnia (w tys. zł).*

<b>Kategorie ekspozycji określone w art. 112 Rozporządzenia</b>	<b>31.12.2017 r.</b>	<b>Wartość średnia w 2017 roku (kwartalnie)</b>
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	39 176,-	35 744,-
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	34 391,-	22 637,-
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	0,-	0,-
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0,-	0,-
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0,-	0,-
Ekspozycje wobec instytucji	132 565,-	128 325,-
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	16 315,-	15 118,-
Ekspozycje detaliczne	39 916,-	33 018,-
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	40 433,-	48 943,-

**Informacja jakościowa i ilościowa dotycząca szacowania kapitału wewnętrznego na 31.12.2017r.**

Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 651,-	2 544,-
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0,-	0,-
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,-	0,-
Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	0,-	0,-
Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0,-	0,-
Ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0,-	0,-
Ekspozycje kapitałowe	2 498,-	2 420,-
Inne pozycje	10 150,-	10 063,-
<b>RAZEM – wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego</b>	<b>318 095,-</b>	<b>298 812,-</b>

**4. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach.**

Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski. Bank ma określony w Statucie obszar geograficzny, zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego, poza którym nie może funkcjonować. W związku z powyższym Bank nie wyznacza dodatkowych obszarów geograficznych w celu ustalania limitów.

**5. Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta**

Struktura zaangażowania Banku według typu kontrahenta w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2017r. została zaprezentowana w poniższej tabeli:

*Tabela 5a). Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego*

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w tys. zł.
1.	Banki Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	117 993,-
	Razem zaangażowanie w sektorze finansowym	117 993,-

*Tabela 5b). Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego wg stanu na dzień 31.12.2017 r. przedstawia poniższa Tabela.*

Lp.	Typ kontrahenta	Stan zadłużenia (0,00 tys. zł)	Udział w portfelu (w 0,00%)	Udział sumy PS, W, S w typie kredyt. (w 0,00%)
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone	0		
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie Należności normalne Należności pod obserwacją Należności zagrożone Pozabilansowe	28 163,- 18 031,- 0,- 1 683,- 8 449,-	21,48	8,54

**Informacja jakościowa i ilościowa dotycząca szacowania kapitału wewnętrznego na 31.12.2017r.**

<b>3.</b>	Przedsiębiorcy indywidualni	<b>29 383,-</b>	<b>22,41</b>	
	Należności normalne	24 681,-		
	Należności pod obserwacją	255,-		
	Należności zagrożone	899,-		3,48
	Pozabilansowe	3 548,-		
<b>4.</b>	Osoby prywatne	<b>40 263,-</b>	<b>30,71</b>	
	Należności normalne	37 981,-		
	Należności pod obserwacją	449,-		
	Należności zagrożone	150,-		0,39
	Pozabilansowe	1 683,-		
<b>5.</b>	Rolnicy indywidualni	<b>625,-</b>	<b>0,48</b>	
	Należności normalne	513,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	107,-		17,26
	Pozabilansowe	5,-		
<b>6.</b>	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	<b>813,-</b>	<b>0,62</b>	
	Należności normalne	658,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	0,-		0
	Pozabilansowe	155,-		
<b>7.</b>	Instytucje rządowe i samorządowe	<b>31 851,-</b>	<b>24,30</b>	
	Należności normalne	31 851,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	0,-		0
	Pozabilansowe	0,-		
<b>Razem portfel kredytowy bilans + pozabil.</b>		<b>131 098,-</b>		

Tabela 6. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2017r. przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Branże	Stan zadłużenia (0,00 tys. zł)	Udział w portfelu (w 0,00%)	Udział sumy PS, W, S w zaangażow. w branżę w bilansie(w 0,00%)
	Rolnictwo:	<b>654,-</b>	0,50	
	Należności normalne	543,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	107,-		16,46
	Pozabilansowe	4,-		
	Przetwórstwo przemysłowe	<b>7 910,-</b>	6,03	
	Należności normalne	6 233,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	363,-		5,50
	Pozabilansowe	1 314,-		
	Handel:	<b>17 650,-</b>	13,46	
	Należności normalne	15 781,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	41,-		0,26
	Pozabilansowe	1 828,-		
	Budownictwo:	<b>11 345,-</b>	8,65	
	Należności normalne	5 881,-		



**Informacja jakościowa i ilościowa dotycząca szacowania kapitału wewnętrznego na 31.12.2017r.**

	Należności pod obserwacją	255,-		
	Należności zagrożone	1 617,-		20,86
	Pozabilansowe	3 592,-		
	<b>Administracja:</b>	<b>31 851,-</b>	24,30	
	Należności normalne	31 851,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	0,-		0,00
	Pozabilansowe	0,-		
	<b>Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi</b>	<b>1 852,-</b>	1,41	
	Należności normalne	1 852,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	0,-		0,00
	Pozabilansowe	33,-		
	<b>Transport lądowy oraz transport rurociągowy:</b>	<b>1 997,-</b>	1,52	
	Należności normalne	1 153,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	226,-		16,39
	Pozabilansowe	618,-		
	<b>Pozostałe branże:</b>	<b>17 575,-</b>	13,41	
	Należności normalne	12 439,-		
	Należności pod obserwacją	0,-		
	Należności zagrożone	336,-		2,63
	Pozabilansowe	4 800,-		
	<b>Razem struktura branżowa</b>	<b>90 834,-</b>		

**6. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji**

Tabela 7. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności (bez odsetek) w podziale na istotne klasy należności według stanu na dzień 31.12.2017r. (dane w tys. zł) przedstawia poniższa Tabela:

Klasy należności	Bez okres. term.	1-7 dni	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	Pow. 20 lat
1. Bank centralne	5 088										
2. Należności od sektora finansowego	30 942	39 004	22 000	10 047	14 000	2 000					
3. Należności od sektora niefinansowego:											
a. gospodarstwa domowe	291	427	1 103	1 978	2 617	7 365	9 288	14 543	13 384	12 154	1 888
b. przedsiębiorstwa	1 537	40	266	1 374	1 344	1 664	3 372	5 868	3 816	433	
c. instytucje niekomercyjne			4	7	13	121	43	273	195		
3. Należności od instytucji rządowych i samorządowych			126	52	83	857	3 968	12 737	13 827	200	
<b>RAZEM</b>	<b>37 858</b>	<b>39 471</b>	<b>23 499</b>	<b>13 458</b>	<b>18 057</b>	<b>12 007</b>	<b>16 671</b>	<b>33 421</b>	<b>31 222</b>	<b>12 787</b>	<b>1 888</b>

**7. Podział ekspozycji kredytowych na istotne branże lub typy kontrahenta z uwzględnieniem: ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego.**

*Tabela 8. Struktura należności zagrożonych w wartości bilansowej tj. po pomniejszeniu o utworzone rezerwy celowe i pobraną prowizję od udzielonych kredytów rozliczoną wg ESP w rozbiściu na istotne klasy ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2017r.:*

1.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	Wartości ( w tys. zł)
	Kredyty zagrożone,	1 683,-
	Rezerwy Celowe	1 066,-
	Korekta wartości	0,-
	Odsetki	174,-
	Razem wartość bilansowa	791,-
2.	Przedsiębiorcy indywidualni	
	Kredyty zagrożone,	899,-
	Rezerwy Celowe	476,-
	Korekta wartości	0,-
	Odsetki	131,-
	Razem wartość bilansowa	554,-
3.	Osoby prywatne	
	Kredyty zagrożone,	150,-
	Rezerwy Celowe	99,-
	Korekta wartości	0,-
	Odsetki	86,-
	Razem wartość bilansowa	137,-
4.	Rolnicy indywidualni	
	Kredyty zagrożone,	107,-
	Rezerwy Celowe	45,-
	Korekta wartości	0,-
	Odsetki	34,-
	Razem wartość bilansowa	96,-

Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych: brak.



*Informacja jakościowa i ilościowa dotycząca szacowania kapitału wewnętrznego na 31.12.2017r.*

Należności wątpliwe	Przedsiębiorstwa												
	Przedsiębiorcy indywidualni			73		29	15					102	15
	Osoby prywatne					13						13	
	Rolnicy indywidualni							1	1			1	1
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych												
Należności stracone	Przedsiębiorstwa							833	430	791	791	1624	1 221
	Przedsiębiorcy indywidualni					138	138			457	385	595	523
	Osoby prywatne	1	1					2	2	157	157	160	160
	Rolnicy indywidualni					63	1			58	58	121	59
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych												
Razem	Przedsiębiorstwa	88						833	430	791	791	1 712	1 221
	Przedsiębiorcy indywidualni	3 370		261	37	167	153			457	385	4 255	575
	Osoby prywatne	429	10	369	1	36	4	10	4	157	157	1 001	176
	Rolnicy indywidualni	30		14		63	1	1	1	58	58	166	60
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych					252							252

**8. Kwotę ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym**

Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.

**9. Uzgodnienie zmian korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe**

*Tabela 10. Stan rezerw celowych na początek i koniec roku obrotowego 2017 r. oraz ich zmiany przedstawia poniższa tabela:*

Kategorie należności	Stan na początek roku obrotowego	Zwiększenia rezerw (utworzenie)	Rozwiązanie rezerw	Stan na koniec roku obrotowego
Należności normalne i pod obserwacją	163,-	-	5,-	158,-
Należności poniżej standardu	57,-	38,-	-	95,-
Należności wątpliwe	5,-	10,-	-	15,-
Należności stracone	925,-	652,-	-	1 577,-
<b>Razem</b>	<b>1 150,-</b>	<b>700,-</b>	<b>5,-</b>	<b>1 845,-</b>

*Tabela 11. Stan korekt wartości z tytułu zapłaconych przez klienta prowizji od naliczonych kredytów na początek i koniec roku 2017 zaprezentowano w poniższej tabeli (dane w tys.zł.)*

Korekty wartości	Stan na początek roku obrotowego	%	Stan na koniec roku obrotowego	%
Korekty wartości w sytuacji normalnej	610	98,87%	639	100%
Korekty wartości w sytuacji zagrożonej	7	1,13%	0	0%
	617	100%	639	100%

Bank przez cały okres obrotowy utrzymywał wymagany poziom rezerw celowych. Poziom rezerw celowych na należności bilansowe według stanu na 31.12.2017r. wyniósł 1.845 tys. zł, a na zobowiązania pozabilansowe 43 tys. zł. W 2017 roku odpisano w ciężar wcześniej utworzonej rezerwy należność kredytową o wartości 94,00 zł.

Wartość kredytów zagrożonych na koniec 2017 roku wyniosła 2.840 tys. zł, co stanowiło 2,42% ogólnej kwoty kredytów. Stan utworzonych na te kredyty rezerw celowych wyniósł 1 686 tys. zł co stanowiło 51,65% wartości kredytów zagrożonych.

Korekty o szczególne ryzyko kredytowe i kwoty odzyskane wykazywane bezpośrednio w rachunku zysków i strat wyniosły w 2017 roku:

- 1) odpisy na rezerwy celowe 987 tys. zł.,
- 2) rozwiązanie rezerw celowych 292 tys. zł.

**XI. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443 Rozporządzenia**

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania). Na dzień 31.12.2017r. wszystkie aktywa Banku były wolne od obciążeń.

Tabela 12. Aktywa obciążone i wolne od obciążeń na dzień 31.12.2017 roku

Wyszczególnienie	Aktywa obciążone	Aktywa nieobciążone
<b>Aktywa razem (w tys.zł)</b>		302.041,20
Kredyty na żądanie		9.023,95
Instrumenty udziałowe		-
Dłużne papiery wartościowe		56.506,39
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie		105.938,24
Inne aktywa		1.115,23

## **XII. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia**

Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności oraz rodzaje posiadanych ekspozycji, Bank przy ustalaniu wag ryzyka ekspozycji kredytowych nie stosuje ocen kredytowych ECAI.

## **XIII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445 Rozporządzenia**

1. Na dzień 31 grudnia 2017 r. ryzyko rynkowe stanowi w Banku jedynie ryzyko walutowe, dla którego wymogi kapitałowe wyliczane są zgodnie z art. 351 Rozporządzenia CRR:
  - 1) wymóg kapitałowy zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b: nie dotyczy Banku,
  - 2) wymóg kapitałowy zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. c – ryzyko walutowe: 0,00 zł.
2. Maksymalna pozycja całkowita w relacji do funduszy własnych w 2017 roku wyniosła 1,28%. Wskaźnik średniej pozycji całkowitej za okres 12 m-cy (wyliczony na podstawie 12 stanów na koniec m-cy) w relacji do funduszy własnych wyniósł 0,30%.

## **XIV. Ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia**

1. Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych na ryzyko operacyjne oraz opis stosowanej metody wyliczania tego wymogu zostało zaprezentowane w punkcie VI.5 niniejszej Informacji.  
W Banku w całym 2017 roku ryzyko operacyjne utrzymywało się na poziomie umiarkowanym. Wystąpiło 176 zdarzeń operacyjnych (incydentów), w wyniku których Bank poniósł straty w wysokości 0,76 tys. zł.

Tabela 13. Zbiorcze zestawienie incydentów

Rodzaj zdarzenia	Kategoria w ramach rodzaju	Liczba zdarzeń	Suma strat brutto (tys.zł.)
Oszustwo wewnętrzne	Działania nieuprawnione	0	0,00
	Kradzież i oszustwo	0	0,00
Oszustwo zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	11	0,26
	Bezpieczeństwo systemów	0	0,00
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	0	0,00
	Bezpieczeństwo środowiska pracy	0	0,00
	Podziały i dyskryminacja	0	0,00
Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	2	0,00
	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0	0,00
	Wady produktów	0	
	Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	0,00
	Usługi doradcze	0	0,00
Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	0	0,00
Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	Systemy	5	0,50
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	105	0,00
	Monitorowanie i sprawozdawczość	35	0,00
	Napływ i dokumentacja klientów	4	0,00
	Zarządzanie rachunkami klientów	14	0,00
	Kontrahenci nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe, organy podatkowe):	0	0,00
	Sprzedawcy i dostawcy	0	0,00
<b>Razem:</b>		<b>176</b>	<b>0,76</b>

2. Największy koszt rzeczywisty brutto wystąpił w kategorii zdarzeń Systemy i dotyczył zakłócenia działania elementów infrastruktury technicznej, które wystąpiło na przestrzeni 2017 roku.
3. Bank w celu ograniczania ponoszenia kosztów podejmuje działania mitygujące, mające na celu stałe ograniczanie ryzyka operacyjnego m.in. poprzez:
  - 1) zmiany organizacyjne,
  - 2) zmiany w strukturze zatrudnienia,
  - 3) szkolenia i prowadzenie innych działań edukacyjnych wobec pracowników i klientów, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego i bezpieczeństwem korzystania z elektronicznych kanałów dostępu,
  - 4) ubezpieczenie mienia w wyspecjalizowanych firmach,
  - 5) zmiany w regulacjach, w tym zmiana procedur dotyczących kontroli wewnętrznej (opisane w Polityce zgodności),
  - 6) okresowa weryfikacja i wdrażanie polityki bezpieczeństwa, w tym ochrony systemów informatycznych, informacji oraz ochrony danych osobowych,
  - 7) odpowiednie zapisy w zawieranych z dostawcami lub partnerami umowach ograniczające ryzyko i dające Bankowi możliwość odszkodowania w przypadku nie wywiązania się przez drugą stronę z umowy,
  - 8) wymiana sprzętu komputerowego,

- 9) zakup i modernizacja oprogramowania,
- 10) automatyzacja wykonywanych czynności stosowana w celu zapobiegania powstawaniu błędów,
- 11) remonty,
- 12) inne nakłady inwestycyjne mające na celu ograniczanie skutków ryzyka operacyjnego,
- 13) doskonalenie kontroli wewnętrznej,
- 14) tworzenie rezerw na poczet ewentualnych strat,
- 15) opracowanie i wdrożenie odpowiednich planów awaryjnych lub utrzymania ciągłości działania,
- 16) podejmowanie działań określonych w Polityce bezpieczeństwa informacji.

## **XV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447 Rozporządzenia**

1. Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia według stanu na dzień 31.12.2017r. przedstawia poniższe zestawienie.

*Tabela 14. Wykaz ekspozycji kapitałowych na dzień 31.12.2017 r.*

<b>Lp.</b>	<b>Rodzaj ekspozycji</b>	<b>Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe (tys.zł.)</b>	<b>Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię (tys.zł.)</b>	<b>Wartość bilansowa (tys.zł.)</b>
1.	Akcje Banku BPS SA		1 975,27	1 975,27
2.	Udziały w Spółce Partnet		60,45	60,45
<b>RAZEM:</b>			2 035,72	2 035,72

2. Na dzień 31.12.2017 r. Bank posiadał:
  - 1) akcje Banku Zrzeszającego (Banku BPS SA) o łącznej wartości 1.975,27 tys.zł
  - 2) udziały w PartNet Spółce z o.o. na kwotę 60,45 tys.zł. (1.209 szt. o wartości jednostkowej 50 zł.).
3. Posiadane na dzień 31.12.2017r. zaangażowania kapitałowe Bank wycenił wg cen nabycia. Bank nie dokonywał odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych o charakterze udziałowym. W przypadku zaangażowań kapitałowych (akcje) papiery te są papierami niedopuszczonymi do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych.
4. Zasady wyceny aktywów i pasywów ujęte zostały w Polityce rachunkowości Banku Spółdzielczego w Nowym Sączu.
5. W 2017 roku Bank:
  - 1) dokonał zmian zasad rachunkowości w zakresie przychodów zastrzeżonych, natomiast nie dokonywał zmian metod wyceny dla akcji i udziałów,
  - 2) nie posiadał instrumentów notowanych na giełdzie,
  - 3) nie był zaangażowany w aktywa bądź zobowiązania finansowe, które należałoby wycenić według wartości godziwej,
  - 4) nie dokonywał sprzedaży aktywów stanowiących ekspozycje kapitałowe,
  - 5) nie dokonywał przeszacowania posiadanych akcji i udziałów,
  - 6) nie ujmował w kapitale własnym żadnych zmian wynikających z dokonanej wyceny poszczególnych papierów kapitałowych.



## XVI. Ekspozycje na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448 Rozporządzenia

1. Bank przeprowadza pomiar ryzyka stopy procentowej dla produktów bilansowych i pozabilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych.
2. Pomiar ryzyka stopy procentowej ma charakter całościowy i obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne oraz wszystkie waluty w przeliczeniu na PLN.
3. Opis charakteru ryzyka stopy procentowej i innych założeń oraz częstotliwość pomiarów, przedstawiony został w załączniku nr 1 do niniejszej Informacji.
4. Luka niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami na dzień 31.12.2017r. przedstawia się następująco (w zł):

Tabela 15. Raport luki wg stanu na dzień 31.12.2017 r. (w tys.zł.).

Wyszczególnienie	do 1 dnia	powyżej 1 dnia do 1 m-ca	powyżej 1 m-ca do 3 m-cy	powyżej 3 m-cy do 6 m-cy	powyżej 6 m-cy do 1 roku	powyżej 1 roku
Aktywa ogółem wg terminów przeszacowań	103 009,28	133 479,02	20 549,99	21 093,16	11 016,09	777,10
Pasywa ogółem wg terminów przeszacowań	32 744,20	219 193,17	10 579,48	11 305,66	63,47	0,00
Luka okresowa	70 265,08	-85 714,15	9 970,51	9 787,50	10 952,62	777,10
Luka skumulowana	70 265,08	-15 449,07	-5 478,56	4 308,94	15 261,56	16 038,66
Wskaźnik luki	3,15	0,61	1,94	1,87	0,00	0,00
Skumulowany wskaźnik luki	3,15	0,94	0,98	1,02	1,06	1,06

5. W aktywach wrażliwych dominowały pozycje o oprocentowaniu zależnym od stawek rynkowych (89,9%), po stronie pasywów tylko 13,9% środków oprocentowanych było wg stawek rynkowych. W pasywach dominowały pozycje o oprocentowaniu zależnym od decyzji Zarządu Banku (86,1%).
6. Limit zmiany wyniku odsetkowego (na skutek niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami w przedziałach przeszacowania do 12 miesięcy oraz na skutek ryzyka bazowego w wyniku spadku/wzrostu stóp procentowych o 200 punktów bazowych – test warunków skrajnych) ukształtował się na poziomie 13,3% funduszy własnych (limit zachowany). W związku z powyższym zgodnie z zapisami Instrukcji Oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu na 31.12.2017r. nie wystąpiła konieczność alokowania kapitału na ryzyko stopy procentowej.
7. W tabeli poniżej zaprezentowano poziom zmiany wyniku odsetkowego (w tys.zł.) w sytuacji szokowych spadków lub wzrostów stóp procentowych przy zmianie stóp procentowych (o 200pb. i 100pb.) - zgodnie z założeniami przedstawionymi w Instrukcji Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu.

Tabela 16. Zmiana wyniku odsetkowego w sytuacjach szokowych.

Lp.	Treść	200 pb.	100 pb.
1.	Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy wzroście stóp	313,39	181,57
2.	Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy spadku stóp	(-)3.018,12	(-)1.110,59

## **XVII. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449 Rozporządzenia**

Nie dotyczy – Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

## **XVIII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450 Rozporządzenia**

1. Z dniem 01 maja 2017 r. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (zwane dalej „Rozporządzeniem MRiF”), zastąpiło Uchwałę nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego i uzupełniło transpozycję do polskiego prawa przepisów dyrektywy 2013/36/UE (tzw. dyrektywy CRD IV).
2. Bank nie był zobowiązany do powoływania komitetu ds. wynagrodzeń, Rada Nadzorcza nie powoływała takiego komitetu. Bank nie korzystał z usług konsultanta zewnętrznego przy ustalaniu polityki wynagradzania.
3. Bank dokonał przeglądu zasad w zakresie wynagradzania i ustalania zmiennych składników wynagrodzeń dla osób mających istotny wpływ na działalność Banku.
4. Realizując zapisy Rozporządzenia MRiF Bank wprowadził nową Politykę wynagradzania osób zajmujących stanowiska istotne w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu. Polityka została przyjęta Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 7/2017 z dnia 20.04.2017r.
5. Polityka wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska istotne w Banku ma na celu wspieranie realizacji strategii działalności, ograniczenie konfliktu interesów, wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku
6. Bank dokonał i raz w roku będzie dokonywał analizy stanowisk, wymienionych w Rozporządzeniu MRiF oraz określi krąg pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.
7. W oparciu o dokonaną analizę, biorąc pod uwagę rozmiar działalności, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizację, stopień złożoności prowadzonej działalności oraz istotność wpływu poszczególnych stanowisk na profil ryzyka Banku do osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku zalicza się tylko członków Zarządu.
8. Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska istotne składa się z wynagrodzenia pieniężnego stałego oraz wynagrodzenia zmiennego zgodnie z Regulaminami wynagradzania obowiązującymi w Banku.
9. Ustalanie zasad wynagradzania członków Zarządu i innych świadczeń związanych z pracą należy do kompetencji Rady Nadzorczej.
10. Wynagrodzenie stałe wypłacane jest w okresach miesięcznych.
11. Wynagrodzenie zmienne – premie są przyznawane w okresach rocznych i mogą być wypłacane zaliczkowo w okresach kwartalnych według zasad określonych w Regulaminie wynagradzania Zarządu w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu.
12. Premia roczna, przyznawana jest na podstawie oceny efektów pracy Członka Zarządu Banku.
13. Premia odroczone jest lokowana na oprocentowanym rachunku bankowym „premi odroczonej”. Wysokość oprocentowania tego rachunku jest taka, jak oprocentowanie lokat terminowych 6 miesięcznych, zakładanych dla posiadaczy rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych.

14. W przypadku rozwiązania umowy o pracę z Członkiem Zarządu przed upływem trzyletniego okresu oceny wypłata premii odroczonej temu Członkowi Zarządu następuje po zakończeniu najbliższej oceny rocznej.

#### Zasady oceny Zarządu

1. Ocena efektów pracy Zarządu dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje trzy lata, tzn. rok miniony i dwa poprzednie.
2. Kryteriami oceny efektów pracy Zarządu są:
  - 1) Kryteria ilościowe:
    - a) zysk netto,
    - b) współczynnik wypłacalności,
    - c) jakość portfela kredytowego,
    - d) zwrot z kapitału własnego (ROE).
  - 2) Kryteria jakościowe:
    - a) uzyskane absolutorium w okresie oceny,
    - b) brak wyroków skazujących za nadużycia finansowe,
    - c) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.
3. Ocenie podlega stopień wykonania w/w wskaźników ilościowych w odniesieniu do planów finansowych w poszczególnych kwartałach i latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń Strategii Banku na dany okres.
4. Negatywna ocena efektów pracy oznacza zmniejszenie premii lub jej wstrzymanie.

#### Zasady wypłaty premii rocznej

1. Premia roczna uchwalona przez Radę Nadzorczą jest zmiennym składnikiem wynagrodzenia, nie mającym charakteru roszczeniowego, ustalany i wypłacany zgodnie z „Polityką zmiennych składników wynagradzania osób zajmujących stanowiska istotne w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu”.
2. Wielkości ograniczające wypłatę premii:
  - 1) łączna kwota wraz z narzutami wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku: premia za dany rok nie może przekroczyć 10 % wypracowanego w danym roku zysku netto Banku, przy czym premia wypłacana będzie zaliczkowo po zakończeniu każdego kwartału w zależności od osiągniętych wyników i oceny efektów pracy. Warunkiem wypłacenia zaliczkowo premii jest zrealizowanie planu finansowego za dany kwartał. Premia za IV kwartał wypłacana będzie po weryfikacji bilansu przez biegłego.
  - 2) wartość premii wraz z narzutami wypłaconej kierownictwu za dany rok nie może być większa od 1,5 % funduszy własnych Banku.
3. Wysokość premii rocznej ustala Rada Nadzorcza po przeprowadzeniu weryfikacji bilansu Banku za dany rok obrotowy przez biegłego rewidenta.
4. Premia roczna może być wypłacana zaliczkowo po zakończeniu każdego kwartału. Wysokość zaliczki na poczet premii ustalana jest przez Radę Nadzorczą w I kwartale roku obrotowego w odniesieniu do planowanego zysku netto, przyjmując za podstawę 10% planowanego zysku netto.
5. Poszczególne zaliczki kwartalne za I, II i III kwartał roku obrotowego nie mogą być wyższe niż po 20% kwoty ustalonej w pkt 4.

6. Zaliczka kwartalna na poczet premii rocznej wypłacana jest po zakończeniu kwartału i po przeprowadzeniu oceny, o której mowa powyżej w ust. 2 „Zasad Oceny Zarządu”, przy czym wypłata premii za IV kwartał nie może nastąpić wcześniej, niż po ustaleniu premii rocznej w sposób określony w ust. 3.

Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń

1. Wartość wynagrodzeń trzech Członków Zarządu za rok obrotowy 2017 wyniosła:
  - 438,93 tys.zł - wynagrodzenie stałe,
  - 73,56 tys.zł - wynagrodzenie zmienne.
2. Wynagrodzenie zmienne zostało wypłacone w postaci świadczeń pieniężnych.
3. W 2017r. przyznane zmienne składniki wynagrodzeń zostały wypłacone i nie podlegały odroczeniu w czasie.
4. W 2017 r. nie dokonano płatności związanych z podjęciem zatrudnienia.
5. Wynagrodzenie w formie zmiennej wyniosło 73,56 tys.zł. i wypłacone zostało w formie premii kwartalnej uznaniowej. Stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych w 2017 r. wynosił 16,76%.
6. W 2017r. zostało wypłacone świadczenie pozapłacowe (Fundusz świadczeń Socjalnych, PPE) w wysokości 5.903,26 zł.

## **XIX. Dźwignia finansowa – art. 451 Rozporządzenia**

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się (zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR), jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża jako wartość procentową. Miarą ekspozycji całkowitej jest suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

*Tabela 17. Wskaźnik dźwigni wg stanu na dzień 31.12.2017 r.*

<b>Wskaźnik dźwigni wg stanu na 31.12.2017r. z wykorzystaniem definicji kapitału</b>	
Miara kapitału	Wartość
W pełni wprowadzona definicja	7,07
Definicja przejściowa	7,19

*Tabela 18. Podział miary ekspozycji całkowitej stosowanej do obliczania wskaźnika dźwigni:*

<b>Ekspozycja</b>	<b>Wartość</b>
<b>Inne pozycje pozabilansowe</b>	0
Inne aktywa	308.829,76
Wartość aktywów odliczonych przy wyznaczaniu kapitału Tier 1	158,54
Razem	308.988,30

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością kwartalną. Poziom wskaźnika dźwigni uwzględniany jest w ramach wyznaczania bieżącego profilu ryzyka Banku i raportowany jest w ramach raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku. W przypadku zidentyfikowania zagrożenia dla Banku wynikającego z nadmiernej dźwigni finansowej, podjęte zostaną działania mitygujące.

## **XX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452 Rozporządzenia**

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metody IRB.

## **XXI. Stosowanie technik ograniczania ryzyka kredytowego art. 453 Rozporządzenia**

W celu ograniczenia podejmowanego ryzyka kredytowego Bank stosuje techniki jego redukcji, jak również dąży do pełnego zabezpieczenia udzielonego kredytu o jak najwyższej jakości w trakcie całego okresu kredytowania. Jakość przyjmowanych zabezpieczeń oceniana jest na podstawie ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw celowych.

W Banku stosowane są techniki ograniczania ryzyka kredytowego tj.:

Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U. 2015.2066 z późniejszymi zmianami), zwanego dalej “Rozporządzeniem”. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.

W ramach niniejszego działu Bank ujawnia następujące informacje:

1. Bank nie stosuje kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.
2. Zasady i procedury dotyczące wyceny zabezpieczeń i zarządzania nimi zawarte są w Instrukcji ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu oraz Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych.

Do ustalenia wartości zabezpieczenia Bank stosuje:

- wycenę niezależnego rzeczoznawcy majątkowego,
- inną wycenę w przypadku gdy rzeczy ruchome występują w powszechnym obrocie lub rzeczy ruchome są nowe na podstawie dowodu zakupu (faktury),
- wartość aktualnej polisy ubezpieczeniowej.

Zabezpieczenie wierzytelności Banku w formie hipoteki na nieruchomości musi spełniać następujące warunki:

- nieruchomość wyceniona została przez niezależnego rzeczoznawcę
- nieruchomość powinna być odpowiednio ubezpieczona od szkód,
- wartość nieruchomości powinna być monitorowana regularnie, nie rzadziej niż raz w roku w odniesieniu do nieruchomości komercyjnych i nie rzadziej niż co trzy lata w odniesieniu do nieruchomości mieszkalnych, a w przypadku istotnych zmian warunków rynkowych, monitorowanie wartości nieruchomości powinno odbywać się z większą częstotliwością,
- w posiadaniu Banku znajdują się dokumenty potwierdzające, że zabezpieczenie na nieruchomości zostało prawomocnie ustanowione.

Przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie kredytowania pracownik Banku ma obowiązek zweryfikowania wartości zabezpieczeń rzeczowych kredytu w oparciu o dostępne bazy danych (np. dane z analizy lokalnego rynku wykonywanej corocznie na zlecenie Banku, dane z GUS, prasa, Internet, Baza AMRON) jak również dokonania ich oceny w czasie inspekcji, o ile procedury szczegółowe nie stanowią inaczej.

W okresie kredytowania pomimo ważności posiadanej wyceny, dokonuje się analizy rynkowych cen nieruchomości w celu oceny wartości zabezpieczenia ekspozycji wg stanu na dzień dokonywania klasyfikacji.

Analiza rynkowych cen nieruchomości polega na porównaniu wartości nieruchomości na której ustanowiona jest hipoteka, wynikającej z operatu szacunkowego z cenami rynkowymi kształtującymi się na rynku nieruchomości dla tego rodzaju nieruchomości.

Ocena wartości przedmiotowej nieruchomości jest dokonywana w oparciu o dostępne źródła informacji, takie jak:

- 1) posiadane dane przez Bank, w tym indywidualne opracowania sporządzone przez rzeczoznawców majątkowych, analizy rynkowe cen nieruchomości z terenu działania Banku sporządzone przez Rzeczoznawcę Majątkowego,
- 2) dane udostępnione w Systemie Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami,
- 3) działające na rynku lokalnym agencje nieruchomości, ogłoszenia, dostępne akty notarialne zakupu podobnej nieruchomości,
- 4) ceny publikowane w internetowych serwisach ogłoszeniowych, specjalistycznych czasopismach.

3. Zgodnie z Instrukcją ustanawiania prawnych form zabezpieczeń ekspozycji kredytowych w Banku Spółdzielczym w Nowym Sączu, rozróżnia się w szczególności następujące formy zabezpieczenia:

- 1) weksel „*nie na zlecenie*” wraz z deklaracją wekslową,
- 2) weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową,
- 3) kaucja pieniężna,
- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym (w tym na rachunku książeczki oszczędnościowej, wkładów oszczędnościowych),
- 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym,
- 6) poręczenie według prawa cywilnego,
- 7) poręczenie wekslowe,
- 8) gwarancja,
- 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie,
- 10) cesja praw z umów ubezpieczenia,
- 11) przeniesienie prawa własności (przewłaszczenie) na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku,
- 12) przeniesienie prawa własności (przewłaszczenie) na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości,
- 13) zastaw rejestrowy,
- 14) zastaw zwykły,
- 15) hipoteka umowna,
- 16) hipoteka przymusowa,
- 17) oświadczenie o uznaniu długu,
- 18) przystąpienie do długu,
- 19) przejęcie długu,
- 20) ubezpieczenie kredytu lub kredytobiorcy.

4. Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

5. W ramach koncentracji ryzyka kredytowego Bank monitoruje koncentrację przyjętych zabezpieczeń oraz wprowadził limity koncentracji dla głównych rodzajów zabezpieczeń.

*Tabela 19. Koncentracja ekspozycji kredytowych wg zabezpieczeń na dzień 31.12.2017r. (w tys.zł)*

<b>Rodzaj zabezpieczenia</b>	<b>Limit</b>	<b>Wartość</b>	<b>Wykorzystanie limitu</b>
Hipoteka na nieruch. mieszkalnej	250% f. wł.	33 760,00	59,68%
Hipoteka na nieruch. innej, niż mieszkalna	300% f. wł.	35 735,00	52,64%
Zastaw rejestrowy	25% f. wł.	782,00	13,82%
Przewłaszczenie	30% fw	991,00	14,60%
Poręczenie	15% fw	167,00	4,92%
Inne	250% f. wł.	37 194,00	65,75%

Bank obserwuje szczególnie koncentrację związaną z ograniczeniem ryzyka kredytowego w odniesieniu do zabezpieczania kredytów w postaci hipoteki na nieruchomości ustanowionej na rzecz Banku. Kredyty zabezpieczone hipotecznie stanowiły na koniec 2017 roku 52,18% portfela ogółem (tj. bilans+pozabilans).

Głównym czynnikiem ryzyka związanego z tym zabezpieczeniem jest spadek wartości nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie spłaty.

Powyższy czynnik ryzyka przyczynia się do wzrostu wskaźnika LTV (stosunek wartości kredytu do zabezpieczenia) oraz pogorszenia adekwatności kapitałowej.

Bank identyfikuje, mierzy, monitoruje i raportuje powyższy czynnik ryzyka. Spadek wartości nieruchomości może w istotny sposób pogorszyć sytuację finansową w przypadku zaniechania spłat kredytów i wszczęcia egzekucji z przyjętej hipoteki.

Zgodnie z Rekomendacją S Komisji Nadzoru Finansowego, Bank monitoruje koncentrację ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ze względu na wskaźnik LTV.

*Tabela 20. Podział zaangażowania kredytowego ze względu na wskaźnik LTV na dzień 31.12.2017 roku (w tys. zł)*

<b>Przedziały LTV</b>	<b>Wartość zaangażowania kredytowego</b>	<b>Struktura w portfelu EKZH</b>	<b>Ilość kredytów</b>
od 0,00 do 0,80	67 238	98,29%	476
od 0,80 do 1,00	1 170	1,71%	5
Powyżej 1,00	0	0%	0

Struktura zaangażowania kredytowego uwzględniająca wskaźnik LTV dla portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie prezentuje się korzystnie, zabezpieczenie przewyższa wartość zaangażowania.

Jakość portfela kredytowego jest regularnie monitorowana, a w sytuacji potencjalnych problemów ze spłatą zadłużenia nawiązywany jest kontakt w celu zastosowania rozwiązania odpowiedniego do możliwości klienta.

## **XXII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego – art. 454 Rozporządzenia**

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

### **XXIII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – art. 455 Rozporządzenia**

Ryzyko modelu to potencjalna strata, jaką może ponieść Bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli.

Bank posiada Politykę zarządzania ryzykiem modeli, która została opracowana z uwzględnieniem zasady proporcjonalności, o której mowa w Rekomendacji W i jest zgodna z przepisami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Na podstawie przyjętych w Polityce kryteriów oceny istotności modeli - posiadane modele zostały określone jako nieistotne.

Z uwagi na rodzaj i skalę prowadzonej działalności Bank stosuje modele uproszczone jako narzędzia wspierające i wspomagające ocenę ryzyka. Bank nie stosuje modeli decyzyjnych ani też modeli do wyceny aktywów stąd ryzyko modeli ma ograniczony wpływ na proces zarządzania Bankiem i na ryzyko błędnych decyzji związanych z wynikami generowanymi przez model. W toku bieżącej działalności ryzyko modeli jest minimalizowane poprzez stosowanie regulacji wewnętrznych oraz system ich przeglądów i weryfikacji.

Procedury w tym zakresie są dostosowane do skali i rodzaju prowadzonej działalności.